บทที่ 1

บทนำ

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ที่มาของโครงการ

โครงการรถไฟฟ้ามหานคร สายเฉลิมรัชมงคล (สายสีน้ำเงินส่วนต่อขยาย ช่วงบางซื่อ-ท่าพระ) เป็นโครงการนโยบายเร่งรัดการพัฒนาโครงข่ายระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เพื่อเชื่อมโยงโครงข่ายระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนที่มีอยู่เดิม และทำให้โครงข่ายระบบขนส่งมวลชนมีความสมบูรณ์มากขึ้น โดยในคราวประชุม เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2551 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.) ดำเนินโครงการรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงินช่วงบางซื่อ-ท่าพระในส่วนของการก่อสร้างงานโยธา และให้ดำเนินการก่อสร้างเมื่อรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (กก.วล.) แล้ว

การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.) ได้ดำเนินการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) โครงการรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงิน ช่วงบางซื่อ-ท่าพระ เสนอต่อสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) พิจารณา โดยคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (กกวล.) ได้มีมติให้ความเห็นชอบในการประชุมครั้งที่ 3/2551 เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2551 ตามความเห็นชอบของคณะกรรมการผู้ชำนาญการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และโครงการร่วมมือกับเอกชนด้านคมนาคม ในการประชุมครั้งที่ 5/2551 เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2551 รายละเอียดตามหนังสือที่ ทส (กกวล) 1008/8635 ลงวันที่ 13 พฤศจิกายน 2551 รายละเอียดดัง**ภาคผนวกที่ 1-1**

ต่อมาการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.) ได้เสนอรายงานการขอเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงิน ช่วงบางซื่อ-ท่าพระ บริเวณทางลอดบางพลัดต่อสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ได้พิจารณาซึ่งในการประชุมครั้งที่ 1/2558 เมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2558 คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (กก.วล.) ได้มีมติรับทราบมติคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับโครงสร้างพื้นฐาน และอื่นๆ ในการประชุมครั้งที่ 9/2557 เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2557 ซึ่งได้ให้ความเห็นชอบในรายงานฯ รายละเอียดตามหนังสือที่ ทส (กกวล) 1005/ว 7091 ลงวันที่ 22 มิถุนายน 2558 รายละเอียดดัง**ภาคผนวกที่ 1-2**

เพื่อแก้ไขปัญหาการเชื่อมต่อการเดินรถและรวมไปถึงระบบรถไฟฟ้าของโครงการรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงิน (สายเฉลิมรัช-มงคล) ช่วงหัวลำโพง-บางซื่อ และโครงการรถไฟฟ้าสายสีม่วง ช่วงบางใหญ่-บางซื่อ (สายฉลองรัชธรรม) หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ โดยความเห็นชอบคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จึงได้มีคำสั่งที่ 78/2559 สั่ง ณ วันที่ 27 ธันวาคม 2559 ให้การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.) ดำเนินการจ้างผู้ประกอบการเอกชน เพื่อติดตั้งระบบรถไฟฟ้า จัดการเดินรถไฟฟ้า และบริหารการเดินรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงิน ช่วงบางซื่อ-เตาปูน ระยะทางประมาณ 1 กิโลเมตร การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.) จึงได้ลงนามในสัญญาสัมปทานกับ บริษัท ทางด่วนและรถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ในวันที่ 31 มีนาคม 2560 ให้เป็นผู้ติดตั้งระบบรถไฟฟ้า จัดการเดินรถและบริหารการเดินรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงิน ช่วงบางซื่อ-ท่าพระ รายละเอียดดัง**ภาคผนวกที่ 1-3**

ต่อมาการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.) ได้เสนอรายงานการขอเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการรถไฟฟ้าสายสีม่วง ช่วงบางใหญ่-บางซื่อ และโครงการรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงิน ช่วงบางซื่อ-ท่าพระ (กรณีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการช่วงบางซื่อ-เตาปูน ในระยะดำเนินการ) ซึ่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้มีมติให้ความเห็นชอบในคราวประชุมครั้งที่ 2/2560 เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2560 ตามรายละเอียดหนังสือที่ ทส (กกวล) 1005/ว 9958 ลงวันที่ 8 สิงหาคม 2560 รายละเอียดดัง**ภาคผนวกที่ 1-4**

ในเดือนพฤศจิกายน 2562 เส้นทางรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงินส่วนต่อขยาย ช่วงหัวลำโพง-บางแค และช่วงบางซื่อ-ท่าพระ ได้รับพระบรมราชานุญาตใช้ชื่อ “สายเฉลิมรัชมงคล” เป็นชื่อพระราชทานชื่อเดียวกันตลอดทั้งสายแล้ว รายละเอียดดัง**ภาคผนวกที่ 1-5**

สำหรับโครงการรถไฟฟ้ามหานคร สายเฉลิมรัชมงคล (สายสีน้ำเงินส่วนต่อขยาย ช่วงบางซื่อ-ท่าพระ) (ระยะดำเนินการ ช่วงบางซื่อ-เตาปูน) ได้เปิดให้บริการเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2560 และต่อมาในวันที่ 30 มีนาคม 2563 ได้เปิดให้บริการ โครงการรถไฟฟ้ามหานคร สายเฉลิมรัชมงคล (สายสีน้ำเงินส่วนต่อขยาย ช่วงบางซื่อ-ท่าพระ) ตลอดทั้งเส้นทางรถไฟฟ้า การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.) ได้กำหนดให้ผู้รับสัมปทาน บริษัท ทางด่วนและรถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (มหาชน) มีการดำเนินงานภายใต้เงื่อนไขในมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ได้รับความเห็นชอบอย่างเคร่งครัดและจัดให้มีหน่วยงานที่ 3 (Third Party) ทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบผลการปฏิบัติตามมาตรการฯ ตลอดจนจัดทำรายงานฯ เสนอต่อสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พิจารณา

1.2 รายละเอียดของโครงการ

1.2.1 ลักษณะและแนวเส้นทางโครงการ

โครงการรถไฟฟ้ามหานคร สายเฉลิมรัชมงคล (สายสีน้ำเงินส่วนต่อขยาย ช่วงบางซื่อ-ท่าพระ) ระยะทางประมาณ 13 กิโลเมตร เป็นระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนขนาดใหญ่ (Heavy Rail) ซึ่งมีลักษณะโครงสร้างทางวิ่งประกอบด้วยโครงสร้างทางวิ่งแบบยกระดับทั้งหมด โดยเริ่มต้นที่บริเวณสถานีเตาปูน (สถานีร่วมกับรถไฟฟ้ามหานคร สายฉลองรัชธรรม) เข้าถนนประชาราษฎร์สาย 2 ผ่านสี่แยกบางโพ ข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา เลี้ยวซ้ายเข้าถนนจรัญสนิทวงศ์บริเวณวิทยาลัยเทคโนโลยีพระรามหก ผ่านแยกบางพลัด แยกบรมราชชนนี แยกไฟฉาย และสิ้นสุดที่แยกท่าพระ โดยเชื่อมต่อกับโครงการรถไฟฟ้ามหานคร สายเฉลิมรัชมงคล (สายสีน้ำเงินส่วนต่อขยาย ช่วงหัวลำโพง-บางแค) รายละเอียดดัง**รูปที่ 1-1**

1.2.2 รูปแบบโครงสร้างของโครงการ

แนวเส้นทางโครงการรถไฟฟ้ามหานคร สายเฉลิมรัชมงคล (สายสีน้ำเงินส่วนต่อขยาย ช่วงบางซื่อ-ท่าพระ) มีรูปแบบโครงสร้างแบบยกระดับ ลักษณะเป็นโครงสร้างเสาเดี่ยวรองรับคานกล่องหล่อสำเร็จรูปเป็นชิ้น (Precast Segment Box Girder) นำมาประกอบยึดติดเข้าด้วยกันในที่ระหว่างเสาที่มีระยะห่างของเสารองรับ ประมาณ 35 เมตร ตลอดแนวเส้นทาง ส่วนโครงสร้างยกระดับ ประกอบด้วย 2 ส่วนหลัก คือ ส่วนโครงสร้างล่าง และส่วนโครงสร้างบน สำหรับสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยานั้นจะอยู่บริเวณท่าน้ำบางโพ สะพานมีความกว้าง 14.40 เมตร และความกว้างของร่องน้ำเดินเรือในแม่น้ำเท่ากับ 60 เมตร ซึ่งเพียงพอต่อการคมนาคมทางน้ำใต้สะพาน

1.2.3 สถานีรถไฟฟ้า จำนวน 10 สถานี ประกอบด้วย

1) สถานีเตาปูน

สถานีเตาปูนตั้งอยู่บริเวณถนนประชาราษฎร์สาย 2 เป็นสถานีร่วมกับรถไฟฟ้าสายสีม่วง ช่วงบางใหญ่-บางซื่อ และในอนาคตจะเชื่อมต่อรถไฟฟ้าสายสีม่วง ช่วงบางซื่อ-สามเสน

2) สถานีบางโพ

สถานีบางโพตั้งอยู่บริเวณถนนประชาราษฎร์สาย 2 บริเวณแยกบางโพ ทิศเหนือใกล้กับโรงพยาบาลบางโพทิศใต้ติดกับโรงเรียนทหารพลาธิการ กรมพลาธิการทหารบก ทิศตะวันตกใกล้กับแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณท่าเรือบางโพ

3) สถานีบางอ้อ

สถานีบางอ้อตั้งอยู่บริเวณถนนจรัญสนิทวงศ์ บริเวณซอยจรัญสนิทวงศ์ 90 โดยมีโรงพยาบาลยันฮีอยู่ทางทิศใต้ของสถานีและมีคลองสะพานยาวไหลผ่าน ใกล้ที่ตั้งสถานีมีคลองมอญไหลผ่าน

4) สถานีบางพลัด

สถานีบางพลัด (ชื่อเดิมสถานีจรัญสนิทวงศ์ 81) ตั้งอยู่บริเวณถนนจรัญสนิทวงศ์ บริเวณซอยจรัญสนิทวงศ์ 81 โดยมีคลองบางพระครูไหลผ่านทางด้านทิศตะวันออก ทิศเหนือเป็นที่ตั้งของสำนักงานเขตบางพลัด ด้านทิศตะวันตกมีคลองบางพลัดไหลผ่าน

5) สถานีสิรินธร

สถานีสิรินธร (ชื่อเดิมสถานีสะพานกรุงธนบุรี) ตั้งอยู่บริเวณจุดตัดถนนจรัญสนิทวงศ์กับถนนสิรินธร (แยกบางพลัด) ซึ่งเป็นสถานีร่วมกับรถไฟฟ้าสายสีส้ม ช่วงสามเสน-บางบำหรุ ทิศเหนือใกล้กับโรงเรียนพิมลวิทย์ บริเวณสองข้างทางส่วนใหญ่เป็นอาคารพาณิชย์ บริเวณจุดก่อสร้างสถานีคลองบางจากไหลผ่าน

6) สถานีบางยี่ขัน

สถานีบางยี่ขัน (ชื่อเดิมสถานีบรมราชชนนี) ตั้งอยู่บริเวณถนนจรัญสนิทวงศ์ บริเวณซอยจรัญสนิทวงศ์ 53ทิศใต้มีคลองบางยี่ขันไหลผ่าน

7) สถานีบางขุนนนท์

สถานีบางขุนนนท์ (ชื่อเดิมสถานีบางกอกน้อย) ตั้งอยู่บริเวณจุดตัดถนนบางกอกน้อย-ตลิ่งชันตัดกับถนนจรัญสนิทวงศ์ ทิศใต้มีคลองบางกอกน้อยไหลผ่าน ใกล้กับที่ตั้งสถานที่สำคัญทางศาสนาคือวัดใหม่ยายแป้นอยู่ติดแนวเส้นทางบริเวณซอยจรัญสนิทวงศ์ 32 สามารถเชื่อมต่อไปสำนักงานเขตบางกอกน้อย

8) สถานีแยกไฟฉาย (สถานีไฟฉาย)

สถานีแยกไฟฉาย (ชื่อเดิมสถานีพรานนก) ตั้งอยู่บริเวณจุดตัดถนนพรานนกตัดกับถนนจรัญสนิทวงศ์ (สามแยกไฟฉาย) มีโรงพยาบาลศรีวิชัย 1 ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออก

9) สถานีจรัญสนิทวงศ์ 13 (สถานีจรัญฯ 13)

สถานีจรัญสนิทวงศ์ 13 (ชื่อเดิมสถานีพาณิชยการธนบุรี) ตั้งอยู่บริเวณถนนจรัญสนิทวงศ์ตัดกับซอยจรัญสนิทวงศ์ 13 (แยกพาณิชยการธนบุรี) เชื่อมต่อไปถนนราชพฤกษ์ ทิศเหนือใกล้คลองมอญ

10) สถานีท่าพระ

สถานีท่าพระ ตั้งอยู่บริเวณสี่แยกท่าพระ ช่วงถนนจรัญสนิทวงศ์ตัดกับถนนเพชรเกษม ทิศตะวันตกเชื่อมกับทางเข้าหมู่บ้านกาญจนา ทิศตะวันออกใกล้กับที่ทำการไปรษณีย์ท่าพระโรงเรียนท่าพระ และวัดท่าพระของถนนจรัญสนิทวงศ์ โดยเป็นสถานีร่วมกับโครงการรถไฟฟ้ามหานคร สายเฉลิมรัชมงคล (สายสีน้ำเงินส่วนต่อขยาย ช่วงหัวลำโพง-บางแค)

1.2.4 ลักษณะรถไฟฟ้าและรูปแบบการเดินรถ

1) ลักษณะรถไฟฟ้า

ขบวนรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงินประกอบด้วยตู้รถไฟ 3 ตู้ ขับเคลื่อนด้วยอุปกรณ์มอเตอร์กระแสสลับ ขนาด 400 โวลต์ โดยการแปลงไฟฟ้าที่รับไฟฟ้ากระแสตรง ขนาด 750 โวลต์ ตู้รถไฟทั้งหมดติดตั้งเครื่องปรับอากาศ

2) รูปแบบการเดินรถ

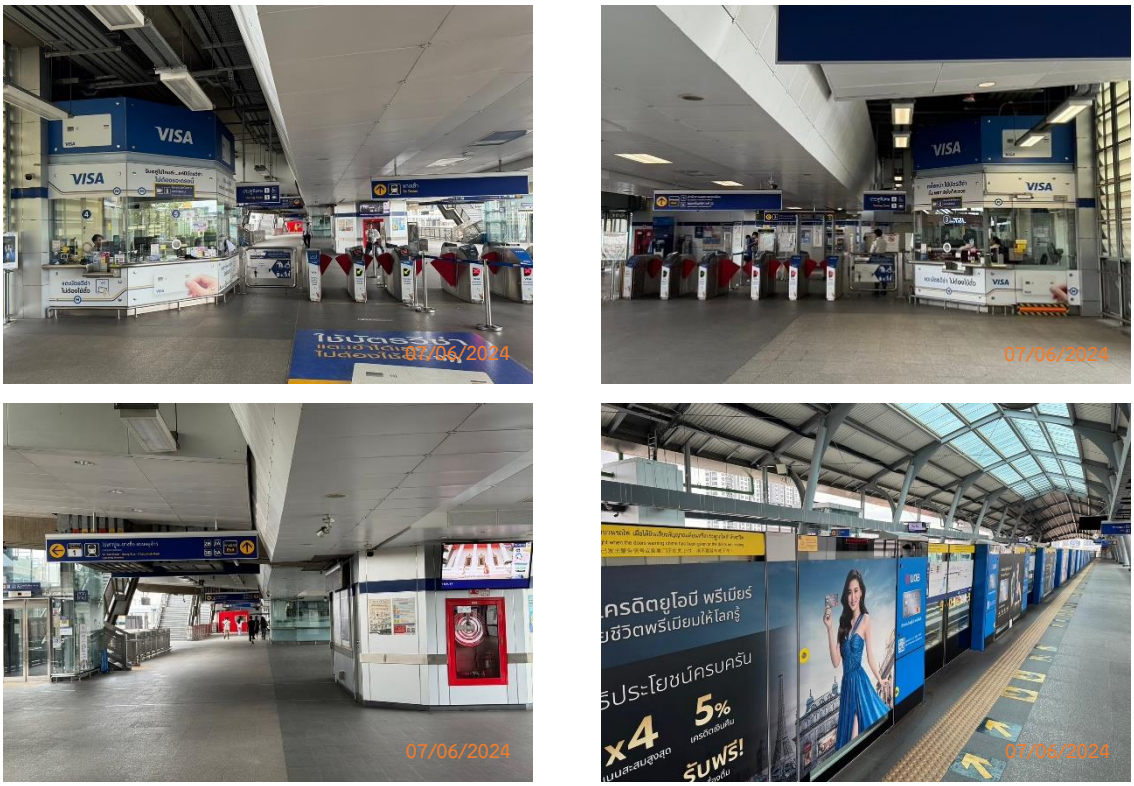
โครงการรถไฟฟ้ามหานคร สายเฉลิมรัชมงคล (สายสีน้ำเงินส่วนต่อขยาย ช่วงบางซื่อ-ท่าพระ) มีจำนวนสถานี 10 สถานี ระยะทางรวมประมาณ 13 กิโลเมตร รายละเอียดดัง**รูปที่ 1-1**

รูปที่ 1-1 แผนที่ตั้งโครงการรถไฟฟ้ามหานคร สายเฉลิมรัชมงคล (สายสีน้ำเงินส่วนต่อขยาย ช่วงบางซื่อ-ท่าพระ)

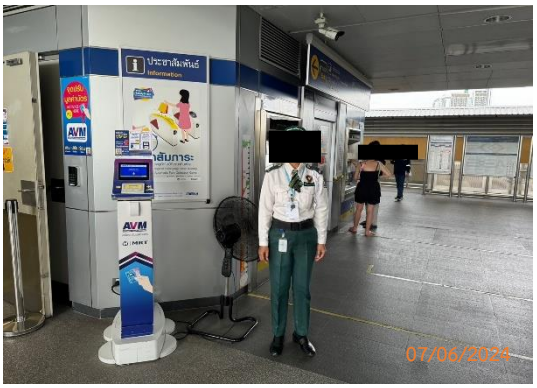
1.3 สถานภาพปัจจุบันของโครงการ

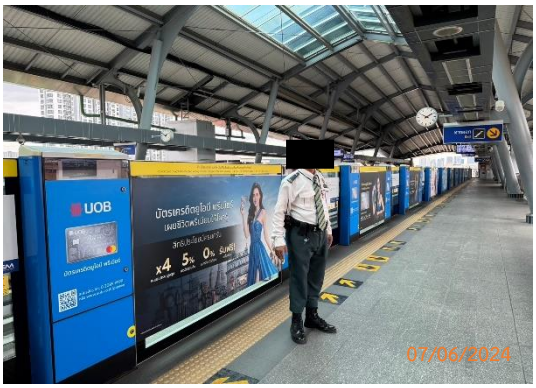
บริษัท ทางด่วนและรถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ได้รับสัมปทานสำหรับการลงทุนจัดหาระบบรถไฟฟ้าและการให้บริการเดินรถไฟฟ้าจากการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.) โดยเริ่มเปิดให้บริการเดินโครงการรถไฟฟ้ามหานคร สายเฉลิมรัชมงคล (สายสีน้ำเงินส่วนต่อขยาย ช่วงบางซื่อ-ท่าพระ) เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2563 สภาพปัจจุบันของโครงการ ระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน 2567 รายละเอียดดัง**รูปที่ 1-2**

บริเวณพื้นที่สถานีรถไฟฟ้า

รูปที่ 1-2 สภาพปัจจุบันของโครงการ ระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน 2567

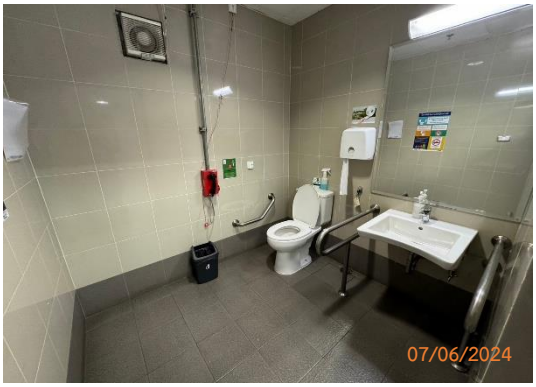
ความปลอดภัยและการให้บริการ

รูปที่ 1-2 (ต่อ) สภาพปัจจุบันของโครงการ ระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน 2567

ความปลอดภัยและการให้บริการ (ต่อ)

ห้องออกบัตรโดยสารและเครื่องออกเหรียญโดยสารอัตโนมัติ

รูปที่ 1-2 (ต่อ) สภาพปัจจุบันของโครงการ ระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน 2567

1.4 ขอบเขตการดำเนินงาน

1) การติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ดำเนินการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมในระยะดำเนินการ โดยการตรวจสอบเอกสาร ตรวจสอบพื้นที่ และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งสรุปประเด็นปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติตามมาตรการ พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการแก้ไข

2) การติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ดำเนินการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมในระยะดำเนินการ โดยสรุปผลเปรียบเทียบกับมาตรฐานหรือเกณฑ์ที่กำหนด พร้อมทั้งเปรียบเทียบผลการติดตามตรวจสอบที่ผ่านมา

3) การจัดทำรายงาน

ดำเนินการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ในรายงานผลการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ระยะดำเนินการ ปีละ 2 ครั้ง (ทุก 6 เดือน) นำส่งให้บริษัท ทางด่วนและรถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.) เพื่อนำเสนอต่อสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) พิจารณาต่อไป

ทั้งนี้ แผนการดำเนินงานติดตามตรวจสอบ แสดงดัง**ตารางที่ 1-1**

ตารางที่ 1-1 แผนการดำเนินงานติดตามตรวจสอบ

การดำเนินงานติดตามตรวจสอบ	ความถี่	2567												2568
		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.
1.การติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม	ปีละ 2 ครั้ง													
2. การติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม 2.1 คุณภาพอากาศ - จำนวน 3 สถานี	ทุก 3 เดือน													
2.2 ระดับเสียง - จำนวน 3 สถานี	ปีละ 2 ครั้ง													
2.3 ความสั่นสะเทือน - จำนวน 3 สถานี	ปีละ 2 ครั้ง[1/]													
2.4 อุทกวิทยาและคุณภาพน้ำผิวดิน - จำนวน 3 สถานี (จำนวน 5 จุด)	ปีละ 2 ครั้ง													
2.5 นิเวศวิทยาทางน้ำ - จำนวน 3 สถานี (จำนวน 5 จุด)	ปีละ 2 ครั้ง													
2.6 การจัดการมูลฝอย - สถานีรถไฟฟ้า จำนวน 10 สถานี	ทุกเดือน ตลอดระยะการดำเนินการ													
2.7 เศรษฐกิจและสังคม - จำนวน 30 ตัวอย่าง ต่อ 1 กิโลเมตร และ 30 ตัวอย่างต่อ 1 สถานีรถไฟฟ้า	ปีละ 2 ครั้ง[2/] ในระยะ 2 ปีแรก													
3. การจัดส่งรายงาน	ทุก 6 เดือน													

หมายเหตุ : แผนการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงาน

1/ หากผลการตรวจสอบในช่วง 3 ปีแรกไม่เกินมาตรฐาน DIN4150 ให้ยกเลิกแผนงานการติดตามตรวจสอบผลกระทบด้านความสั่นสะเทือน (ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2566 ไม่มีการติดตามตรวจสอบความสั่นสะเทือน เนื่องจากดำเนินการติดตามตรวจสอบครบ 3 ปี (ปี 2563-2566) และผลการติดตามตรวจสอบมีเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนด)

2/ ดำเนินการปีละ 2 ครั้ง ในระยะ 2 ปีแรกที่เปิดดำเนินโครงการฯ ดังนี้
ปีที่ 1 ; วันที่ 4-7 พฤษภาคม 2563 และวันที่ 1-5 พฤศจิกายน 2563
ปีที่ 2 ; วันที่ 9-13 พฤษภาคม 2564 และวันที่ 2-5 พฤศจิกายน 2564